Tahkimde emtia ve ticaret uyuşmazlıkları

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

En büyük kategori olarak ticaret

Ticaret uyuşmazlıkları, Singapur Uluslararası Tahkim Merkezi'nin (SIAC) dosya yükündeki en büyük tek kategoriyi oluşturur. 2025'te yeni dosyaların 346'sı, yani yüzde 39'u ticaretle ilgiliydi. Bunları 177 dosyayla ticari uyuşmazlıklar, 90 dosyayla şirketler hukuku uyuşmazlıkları ve 85 dosyayla deniz ticareti ve denizcilik uyuşmazlıkları izledi. Sayılan sektörler emtia, enerji, madencilik ve tarımdan bankacılık, iflas ve kripto varlıklara kadar uzanır.[1]

Bu profil şehrin ekonomisini yansıtır. G. Kısmın gösterdiği gibi Singapur, petrol, metaller ve tarımsal emtia için Asya'nın önde gelen ticaret merkezidir. Ticaret şirketleri, çoğu zaman tahkim şartı içeren sözleşmelerle kargo alıp satar. Finans merkezinin bankaları da bu kargoları finanse eder. Fiyatlar keskin biçimde düştüğünde alıcılar teslim almayı reddeder, satıcılar tazminat talep eder ve bankalar kredilerinin teminatı olan malların peşine düşer. Bu uyuşmazlıkların çoğu tahkimle sonuçlanır.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Londra geleneği ve standart sözleşme birlikleri

Emtia tahkiminin kendine özgü gelenekleri vardır. Tahıl, yağlı tohumlar, şeker, kahve ve kakao için Londra'daki ticaret birliklerinin standart sözleşmeleri uzun zamandır kendi kuralları uyarınca tahkim öngörür. Örneğin Tahıl ve Yem Ticareti Birliği (Grain and Feed Trade Association, GAFTA), tahkim kurallarını tüm standart sözleşmelerine dahil eder ve istinaf aşaması içeren iki aşamalı bir sistem öngörür.[2] Bu sözleşmelerden doğan uyuşmazlıklar, iki taraf da Asya'da yerleşik olsa bile genellikle Londra'ya gider.

Singapur bu nedenle emtia uyuşmazlıkları için başka bir açıdan rekabet etmiştir. Teklifi; özel olarak hazırlanmış sözleşmelere, Asyalı ticaret evleri ile tedarikçileri arasındaki uyuşmazlıklara ve Asyalı tarafların kendi saat dilimlerinde bir tahkim yeri istediği sözleşmelere yöneliktir. Enerji sözleşmeleri, kömür ve demir cevheri tedarikleri ile uzun vadeli alım (offtake) anlaşmaları çoğu zaman bu kategoriye girer. SIAC dosyalarında Singapur hukukunun yüksek payı, birçok Asyalı tüccarın tahkim yeriyle birlikte Singapur'un maddi hukukunu da seçtiğini düşündürür.

Deniz ticareti tahkimi ve SCMA

Denizcilik uyuşmazlıklarının kendi kurumu vardır. Singapur Deniz Ticareti Tahkim Odası (Singapore Chamber of Maritime Arbitration, SCMA), Kasım 2004'te SIAC'ın bir birimi olarak kuruldu ve Mayıs 2009'da bağımsız bir tahkim kurumu hâline geldi. Deniz ticareti ve uluslararası ticaret uyuşmazlıklarına odaklanır. Yönetim kuruluna İstinaf Mahkemesi'nin (Court of Appeal) eski Başkan Yardımcısı Chao Hick Tin başkanlık eder. 1 Ocak 2022'den beri yürürlükte olan dördüncü kural baskısı, hakem ücretlerine ve tahsil edilebilir avukatlık giderlerine tavan getiren bir hızlandırılmış usul içerir.[3]

Belirleyici adım, Singapur'un standart şartlara dahil edilmesiydi. SCMA, BIMCO'nun 2020 tarihli Hukuk ve Tahkim Şartı (Law and Arbitration Clause 2020) ile NYPE Time Charter 2015 kapsamında uyuşmazlık çözümü için varsayılan seçeneklerden biridir.[4] Standart bir form üzerinden çarter sözleşmesi imzalayan bir armatör, bu

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

nedenle bir kutuyu işaretleyerek Singapur'u seçebilir. G.III. Bölüm'ün konusu olan dünyanın en büyük gemi yakıtı ikmali (bunkering) merkezi olan bir liman için denizcilik ile uyuşmazlık çözümü arasındaki bu bağ, denizcilik kümesini güçlendirir.

Örnek olarak bir kömür uyuşmazlığı

Coal & Oil Co LLC v GHCL Ltd, Singapur'a ulaşan uyuşmazlık türünü gösterir. 26 Nisan 2007 tarihli bir anlaşmayla Dubai'de tescilli bir tedarikçi, Hintli bir alıcıya üç ila dört sevkiyatta 180.000 ila 190.000 metrik ton kömür teslim etmeyi üstlendi. 17 Mart 2008 tarihli bir ek sözleşme, 70.000 tonluk üçüncü sevkiyatın fiyatını ton başına 18,50 ABD doları artırdı. Alıcı ödeme yaptıktan sonra, ek sözleşmenin zorlama yoluyla elde edildiğini ileri sürerek farkın iadesini talep etti. Sözleşme Singapur'da tahkim öngörüyordu. SIAC, 2007 Kuralları uyarınca tek hakem atadı. Hakem heyeti ek sözleşmenin ikrah nedeniyle sakat olduğuna hükmetti ve alıcıya faiziyle birlikte 1.295.888 ABD doları ödenmesine karar verdi.[5]

Dava tipik unsurları içerir. Taraflar farklı yargı alanlarından geliyordu ve emtianın fiyatı sözleşmenin süresi içinde yeniden müzakere edilmişti. Fiyat düzeltmesinde kaybeden satıcı, hakem kararını usule ilişkin sebeplerle iptal ettirmeye çalıştı. Yüksek Mahkeme'nin (High Court) reddi, yabancı tüccarlara bir Singapur hakem kararının ayakta kalacağını gösterdi.

Geçici koruma, varlıklar ve yaptırımlar

Emtia uyuşmazlıkları çoğu zaman geçici korumanın hızına bağlıdır. Bir kargo satılabilir, bir gemi limandan ayrılabilir ve bir banka hesabı günler içinde boşaltılabilir. Acil durum hakemi, koruyucu ön karar (protective preliminary order) ve Yüksek Mahkeme'nin, yeri neresi olursa olsun tahkimleri desteklemek için geçici tedbir verme yetkisi, alacaklılara Singapur'daki varlıkları korumak için birkaç yol sunar. H.II. Bölüm'de incelenen 2020 çöküşlerinde olduğu gibi bir karşı taraf bankalarını dolandırmışsa, tahkim iflas, cezai kovuşturma ve mahkemedeki taleplerin yanında yürütülen birkaç yargılamadan yalnızca biridir.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Yaptırımlar bir katman daha ekler. Yaptırım uygulanan bir tarafla yapılmış bir sözleşme, dosyanın yönetimi, ücretlerin ödenmesi ve hakem kararının tenfizi konusunda sorular doğurur. Rus taraflar 2025'te SIAC dosyalarında hem davacı hem davalı olarak yer almaya devam etti.[6] Yaptırımlar ve ihracat kontrollerine ilişkin hukuki çerçeve H.IV. Bölüm'ün konusudur.

Notlar

1. SIAC, *Annual Report 2025*, Statistics 2025, "Categories of Disputes in 2025": Ticaret 346 (%39), Ticari 177 (%20), Diğer 106 (%12), Şirketler 90 (%10), Deniz ticareti/Denizcilik 85 (%10), İnşaat 82 (%9); emtia, tarım, bankacılık/finansal hizmetler ve blokzincir/kripto para dahil "Sectors" listesi. ↩
2. GAFTA, "Arbitration" (gafta.com, erişim tarihi: Kasım 2026): kurallar "incorporated in all Gafta standard forms of contracts"; "a two-stage arbitration system"; 1 Temmuz 2026'dan itibaren geçerli 125 ve 126 No.lu Kurallar. ↩
3. Singapore Chamber of Maritime Arbitration, "About us" (scma.org.sg, erişim tarihi: Kasım 2026); SCMA, ana sayfa (scma.org.sg, erişim tarihi: Kasım 2026): 4th Edition Rules "Effective 1 January 2022"; ücret tavanları içeren hızlandırılmış usul (44. Kural); "one of the default options for dispute resolution under BIMCO's Law and Arbitration Clause 2020"; ayrıca NYPE Time Charter 2015. ↩
4. SCMA, ana sayfa (a.g.e.), BIMCO's Law and Arbitration Clause 2020 ve NYPE Time Charter 2015 hakkında. ↩
5. *Coal & Oil v GHCL* (a.g.e.): üç ila dört sevkiyatta 180.000 ila 190.000 metrik ton kömür için 26 Nisan 2007 tarihli anlaşma; davacı "a company registered in Dubai, United Arab Emirates"; 17 Mart 2008 tarihli ek sözleşme (70.000 MT'lik üçüncü sevkiyat için MT başına 18,50 ABD doları fiyat artışı); 18 Mayıs 2008 tarihli 1.295.888 ABD doları talebi; SIAC Rules 2007, tek hakem; GHCL lehine hakem kararı, iptal başvurusu reddedildi. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

6. SIAC, *Annual Report 2025*, Statistics 2025, "Geographical Origin of Parties": Rusya, 5 davacı ve 4 davalı (ayrıca Rus ana şirketlerin bağlı şirketleri). ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.